25ο Παγκύπριο Επιστημονικό Συνέδριο Εκπαιδευτικού Ομίλου Κύπρου, σε συνεργασία με το Frederick University και το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου
«Θωρακίζοντας το μέλλον: Παιδεία για τα Μέσα και την Ψηφιακή Πολιτειότητα»
Σάββατο, 14 Νοεμβρίου 2026, Λεμεσός

Κεντρική Ομιλία

Δρ Νίκλεια Ετεοκλέους, Καθηγήτρια Εκπαιδευτικής Τεχνολογίας, Αντιπρύτανις Εκπαιδευτικής Στρατηγικής και Ακαδημαϊκής Ανάπτυξης, Frederick University

«Ποιος σκέφτεται; Ποιος δημιουργεί; Ποιος ευθύνεται; Ο μαθητής, ο εκπαιδευτικός και το σχολείο την εποχή της ΤΝ;»

Περίληψη
Ηθική αξιοποίηση και ακαδημαϊκή ακεραιότητα: Ρόλοι μαθητών και εκπαιδευτικών

Η διάδοση της γενετικής τεχνητής νοημοσύνης και των σύγχρονων ψηφιακών μέσων επαναπροσδιορίζει τους ρόλους μαθητών και εκπαιδευτικών στη μαθησιακή διαδικασία. Οι μαθητές καλούνται να αποφασίζουν πώς χρησιμοποιούν την τεχνολογία, τι αποδέχονται ως αξιόπιστο και πώς αναγνωρίζουν τη συνεισφορά άλλων στη δουλειά τους. Οι εκπαιδευτικοί καλούνται να σχεδιάζουν μαθησιακές εμπειρίες που αξιοποιούν τις ψηφιακές δυνατότητες, διασφαλίζοντας την προσωπική προσπάθεια, την κριτική σκέψη και την προστασία των μαθητών. Σε αυτό το περιβάλλον, η ακαδημαϊκή ακεραιότητα αποτελεί κοινή ευθύνη και θεμέλιο της ψηφιακής πολιτότητας. Πως αυτοί οι ρόλοι διαμορφώνονται μέσα από αναδυόμενες τάσεις, όπως η ΤΝ ως διευκολυντής μάθησης, η αυτοματοποιημένη ανατροφοδότηση και η δημιουργία κειμένων, εικόνων και βίντεο; Ποια είναι τα ηθικά διλήμματα που προκύπτουν σχετικά με την αυθεντικότητα της μαθητικής εργασίας, την αξιοπιστία των πληροφοριών, τις αλγοριθμικές προκαταλήψεις, την πνευματική ιδιοκτησία και την προστασία προσωπικών δεδομένων; Για τους μαθητές, στην παρουσίαση δίνεται έμφαση στην ανάπτυξη της ικανότητας να ελέγχουν και να διασταυρώνουν πληροφορίες, να αναγνωρίζουν περιορισμούς των ψηφιακών εργαλείων, να δηλώνουν με διαφάνεια τη βοήθεια που έλαβαν και να τεκμηριώνουν τις επιλογές τους. Για τους εκπαιδευτικούς, αναδεικνύεται ο ρόλος τους ως παιδαγωγικών καθοδηγητών, σχεδιαστών αξιολόγησης και προτύπων ηθικής ψηφιακής συμπεριφοράς. Επίσης, κατά τη διάρκεια της παρουσίασης εξετάζονται πρακτικές συνδιαμόρφωσης κανόνων με τους μαθητές, καθορισμού επιτρεπόμενων χρήσεων της ΤΝ ανά δραστηριότητα και διαφανούς αξιοποίησής της από τους ίδιους. Παράλληλα, παρουσιάζονται αυθεντικές μορφές αξιολόγησης που αναδεικνύουν τη μαθησιακή πορεία μέσα από προσχέδια, ημερολόγια εργασίας, αιτιολόγηση αποφάσεων και προφορική υποστήριξη, με μέριμνα για ισότιμη συμμετοχή και ηλικιακά κατάλληλη χρήση. Στόχος είναι η ανάδειξη μιας σχέσης συνυπευθυνότητας, διαλόγου και εμπιστοσύνης, όπου ο εκπαιδευτικός δημιουργεί τις προϋποθέσεις για υπεύθυνη μάθηση και ο μαθητής συμμετέχει ενεργά ως κριτικός, έντιμος και αυτόνομος ψηφιακός πολίτης.

Βιογραφικό

Η Δρ
Νίκλεια Ετεοκλέους είναι Καθηγήτρια Εκπαιδευτικής Τεχνολογίας στο Τμήμα Επιστημών της Αγωγής, και Αντιπρύτανης Εκπαιδευτικής Στρατηγικής και Ακαδημαϊκής Ανάπτυξης του Πανεπιστημίου Frederick. Είναι κάτοχος Διδακτορικού Διπλώματος στην Εκπαιδευτική Διοίκηση με έμφαση στην Εκπαιδευτική Τεχνολογία, Μεταπτυχιακού Διπλώματος στα Εκπαιδευτικά Συστήματα και Μεταπτυχιακού Διπλώματος στην Εκπαιδευτική Διοίκηση από το Pennsylvania State University,

καθώς και πτυχίου στη Δημόσια Διοίκηση και Διοίκηση Επιχειρήσεων από το Πανεπιστήμιο Κύπρου. Είναι Πρόεδρος της Επιτροπής Εξ Αποστάσεως Μάθησης του Πανεπιστημίου Frederick και συντονίζει τις δράσεις του Κέντρου Καινοτομίας και Αριστείας στη Διδασκαλία (CIET). Μέσα από τους συγκεκριμένους ρόλους συμβάλλει στη διαμόρφωση θεσμικών πολιτικών, στον στρατηγικό σχεδιασμό, στη διασφάλιση και ενίσχυση της ποιότητας, στην επαγγελματική ανάπτυξη του ακαδημαϊκού προσωπικού και στην ανάπτυξη και εφαρμογή καινοτόμων πρακτικών διδασκαλίας και μάθησης. Είναι επίσης συνιδρύτρια της Ακαδημίας Ρομποτικής, η οποία πρόσφατα μετονομάστηκε σε Future Technology Lab, και συν-συντονίστρια του Διδακτορικού Προγράμματος στις Επιστήμες της Αγωγής.

Τα διδακτικά και ερευνητικά της ενδιαφέροντα επικεντρώνονται στην παιδαγωγικά ουσιαστική ενσωμάτωση νέων και αναδυόμενων τεχνολογιών και της τεχνητής νοημοσύνης στην εκπαίδευση, στην τεχνολογικά υποστηριζόμενη διδασκαλία και μάθηση, στην εξ αποστάσεως και μεικτή μάθηση, στις ψηφιακές παιδαγωγικές, στην επαγγελματική ανάπτυξη εκπαιδευτικών και ακαδημαϊκών, στην εκπαιδευτική ρομποτική και τον προγραμματισμό, στις ψηφιακές δεξιότητες και στη διά βίου μάθηση. Κεντρικός άξονας του έργου της αποτελεί ο σχεδιασμός φοιτητοκεντρικών, συμπεριληπτικών, διαδραστικών και τεχνολογικά υποστηριζόμενων μαθησιακών περιβαλλόντων.

Διαθέτει εκτενή εμπειρία στον σχεδιασμό και την υλοποίηση προγραμμάτων επαγγελματικής ανάπτυξης για ακαδημαϊκό προσωπικό, εκπαιδευτικούς, εκπαιδευτές ενηλίκων και στελέχη εκπαίδευσης. Έχει συντονίσει και συμμετάσχει σε πολυάριθμα εθνικά και ευρωπαϊκά χρηματοδοτούμενα ερευνητικά και εκπαιδευτικά προγράμματα με αντικείμενο, μεταξύ άλλων, τις νέες και αναδυόμενες τεχνολογίες, την τεχνητή νοημοσύνη στην εκπαίδευση, την εκπαίδευση εκπαιδευτικών, τον ψηφιακό μετασχηματισμό, τις καινοτόμες παιδαγωγικές προσεγγίσεις, την εξ αποστάσεως και μεικτή μάθηση και τη διά βίου μάθηση.

Έχει πλούσιο συγγραφικό και ερευνητικό έργο σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά, συλλογικούς τόμους, κεφάλαια βιβλίων και πρακτικά συνεδρίων και έχει παρουσιάσει το έργο της σε πληθώρα διεθνών και τοπικών συνεδρίων. Η ακαδημαϊκή της δραστηριότητα συνδυάζει την έρευνα, τη διδασκαλία, την ακαδημαϊκή ηγεσία, την επαγγελματική ανάπτυξη και την εκπαιδευτική καινοτομία, με ιδιαίτερη έμφαση στη συνεχή αναβάθμιση της ποιότητας της διδασκαλίας και της μάθησης μέσω παιδαγωγικά τεκμηριωμένης αξιοποίησης της τεχνολογίας.

Εισήγηση 1

Δρ Γιώργος Β. Γεωργίου, Γλωσσολόγος, Β.Δ. Μέσης Εκπαίδευσης

«Η σημασία της καλλιέργειας του προφορικού και γραπτού λόγου στην ψηφιακή εποχή»

Περίληψη
Η εισήγηση εξετάζει τη σημασία της συστηματικής καλλιέργειας του προφορικού και γραπτού λόγου σε μια εποχή κατά την οποία η ψηφιακή τεχνολογία και η τεχνητή νοημοσύνη μετασχηματίζουν ριζικά τους τρόπους επικοινωνίας, μάθησης και παραγωγής γνώσης.

Αναδεικνύεται ο καθοριστικός ρόλος της γλώσσας όχι μόνο ως μέσου επικοινωνίας, αλλά και ως εργαλείου οργάνωσης της σκέψης, ανάπτυξης της κριτικής ικανότητας και συγκρότησης της ανθρώπινης ταυτότητας. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στις προκλήσεις της ψηφιακής ανάγνωσης, στην ανάγκη ουσιαστικής γλωσσικής παιδείας και στην αξιοποίηση της τεχνητής νοημοσύνης ως υποστηρικτικού εργαλείου, χωρίς υποκατάσταση της προσωπικής σκέψης και δημιουργικότητας.
Παράλληλα, παρουσιάζονται συγκεκριμένες παιδαγωγικές προσεγγίσεις για την ενίσχυση της προφορικής έκφρασης, της δημιουργικής γραφής και του κριτικού γραμματισμού, με ιδιαίτερη αναφορά στην ελληνική γλώσσα και στην κυπριακή γλωσσική πραγματικότητα.

Κεντρική θέση της εισήγησης αποτελεί η διαπίστωση ότι η καλλιέργεια του λόγου δεν συνιστά απλώς εκπαιδευτική προτεραιότητα, αλλά θεμελιώδη προϋπόθεση πνευματικής αυτονομίας, δημοκρατικής συνείδησης και ουσιαστικής ανθρώπινης επικοινωνίας. Στην ψηφιακή εποχή, επομένως, το ζητούμενο δεν είναι η αντιπαράθεση του ανθρώπου με την τεχνολογία, αλλά η δημιουργική συνύπαρξή τους, με τον άνθρωπο να παραμένει στο επίκεντρο της γλωσσικής και πνευματικής δραστηριότητας.

Βιογραφικό

Ο Δρ Γιώργος Β. Γεωργίου σπούδασε φιλολογία και γλωσσολογία στο Πανεπιστήμιο Αθηνών με υποτροφία του ΙΚΥ. Κατέχει μεταπτυχιακό στην Εφαρμοσμένη Γλωσσολογία από το Πανεπιστήμιο Κύπρου. Παρακολούθησε ακόμα μαθήματα Νομικής Γλωσσολογίας από το Πανεπιστήμιο του Aston Ηνωμένου Βασιλείου. Είναι διδάκτορας νομικής γλωσσολογίας, ενώ εκπόνησε και μεταδιδακτορικό στη μετάφραση για θέματα προσφύγων. Παρακολούθησε ακόμα ειδικά μαθήματα για τη δημόσια ομιλία από τα πανεπιστήμια Ουάσιγκτον και Harvard.

Εργάστηκε ως ερευνητής στο Κέντρο Θησαυρού Κυπριακής Ελληνικής Γλώσσας και στο Κέντρο Μελετών της Ιεράς Μονής Κύκκου, καθώς και ως επιστημονικός συνεργάτης στο Πανεπιστήμιο Κύπρου, ενώ περιοδικά, δίδαξε Νομική Γλωσσολογία στο Πανεπιστήμιο Αθηνών. Σήμερα εργάζεται ως φιλόλογος, Βοηθός Διευθυντής στη Μέση Εκπαίδευση, ενώ διευθύνει ακόμα την Ακαδημία Πολιτισμού «Κυπροπαίδεια» της Ιεράς Μητρόπολης Ταμασού. Επιμελείται επίσης το καθημερινό ραδιοφωνικό ένθετο «Μιλάμε ελληνικά» από το ραδιόφωνο του ΡΙΚ εδώ και 13 χρόνια. Με το ΡΙΚ συνεργάστηκε ακόμα για πολλά χρόνια στην παραγωγή τηλεπαιγνιδιών επιμορφωτικού χαρακτήρα όπως το «Παίζουμε Κυπριακά» και το «Πόσα ξέρεις» φέρνοντας ζητήματα γλώσσας κοντά στο ευρύτερο κοινό.

Άρθρα του είναι δημοσιευμένα στον Τύπο, σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά, σε τόμους βιβλίων και σε πρακτικά συνεδρίων. Είναι μέλος πολλών γλωσσολογικών ενώσεων μεταξύ των οποίων της Διεθνούς Ένωσης Νομικών Γλωσσολόγων. Εξέδωσε τα βιβλία «Μοναστήρια της Κύπρου» (Λευκωσία, 2004), «Ελληνική γλώσσα και κοινωνία» (εκδ. Εν Τύποις, 2013), «Ορθο-γραφίες» (εκδ. Εν Τύποις, 2013), «1099 κυπριακές παροιμίες και φράσεις» (εκδ. Ηλία Επιφανίου, 2014), «Τα ξημαρισμένα» (εκδ. Ηλία Επιφανίου, 2015), «Σωστά Ελληνικά. Πόσα ξέρεις (;)» Εκδ. Ηλία Επιφανίου, Λευκωσία, 2016 και άλλα. Τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα εστιάζονται στη χρήση της γλώσσας στην κοινωνία και ειδικά στο νομικό σύστημα, στη γλωσσική χρήση και στους σύγχρονους ρόλους της κυπριακής διαλέκτου.

Εισήγηση 2

Δρ Παρασκευή Σοφοκλέους, Εκπαιδευτικός Δημοτικής Εκπαίδευσης, Σύμβουλος Πληροφορικής ΔΔΕ

«Ένα κλικ δεν αρκεί: Ξεδιπλώνοντας τις δυνατότητες των ψηφιακών εργαλείων στην τάξη»

Περίληψη

Οι εξελίξεις στα ψηφιακά εργαλεία, ιδιαίτερα με την αξιοποίηση της τεχνητής νοημοσύνης, διευρύνουν τις δυνατότητες σχεδιασμού και δημιουργίας εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων. Ένα κλικ, όμως, δεν αρκεί για να μετατραπούν αυτές οι δυνατότητες σε ουσιαστικές μαθησιακές εμπειρίες. Η εισήγηση εστιάζει στις παιδαγωγικές επιλογές που μπορούν να ενισχύσουν την κριτική και δημιουργική σκέψη, καθώς και τις ανώτερες διεργασίες σκέψης των μαθητών/ριών, συμβάλλοντας στην κριτική και υπεύθυνη συμμετοχή τους στην ψηφιακή κοινωνία.

Βιογραφικό

Η Παρασκευή Σοφοκλέους είναι εκπαιδευτικός Δημοτικής Εκπαίδευσης και σύμβουλος Πληροφορικής. Είναι κάτοχος πτυχίου στις Επιστήμες της Αγωγής και μεταπτυχιακού και

διδακτορικού τίτλου στη Μαθηματική Παιδεία από το Πανεπιστήμιο Κύπρου. Η διδακτορική της έρευνα αφορούσε τον σχεδιασμό, την εφαρμογή και την αξιολόγηση ψηφιακών περιβαλλόντων μάθησης για την ανάπτυξη ανώτερου επιπέδου σκέψης στα Μαθηματικά. Εργάστηκε για εννέα χρόνια στο Πανεπιστήμιο Κύπρου ως Ειδικό Εκπαιδευτικό Προσωπικό και μεταπτυχιακή συνεργάτιδα και συμμετείχε σε ερευνητικά και ευρωπαϊκά προγράμματα. Το συμβουλευτικό της έργο περιλαμβάνει επιμορφώσεις, συνδιδασκαλίες, δράσεις συνεργασίας γονέων και παιδιών, καθώς και ανάπτυξη και οργάνωση ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού στην πλατφόρμα ΔΕ Μ.Πλογ.Κ.

Εισήγηση 3

Άννα Τσιάρτα, Λειτουργός Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

«Ερευνώ, Παράγω, Επιδρώ: Από τη δημιουργία στη μάθηση με νόημα»

Περίληψη

Η εισήγηση παρουσιάζει το μαθησιακό πλαίσιο «Ερευνώ – Παράγω – Επιδρώ», το οποίο αναπτύχθηκε για τα σχολικά προγράμματα «Μαθητικό Διαδικτυακό Ραδιόφωνο» και «Καταγράφουμε τη Μνήμη - Παραγωγή ντοκιμαντέρ από μαθητές και μαθήτριες» που υλοποιεί το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου. Το πλαίσιο προτείνει ένα κυκλικό μοντέλο μάθησης, στο οποίο το κίνητρο για μάθηση και διδασκαλία αναδύεται μέσα από τη βιωματική εμπλοκή εκπαιδευτικών, μαθητών και μαθητριών στα αυθεντικά στάδια διερεύνησης, σχεδιασμού, παραγωγής και παρουσίασης ενός οπτικοακουστικού ή ηχητικού έργου. Η προσέγγιση αυτή συνδυάζει τη δημιουργική έκφραση με την καλλιέργεια κριτικής σκέψης, την υπεύθυνη χρήση των μέσων ενημέρωσης και επικοινωνίας, τη συνεργασία, την επικοινωνία και τη δημοκρατική συμμετοχή. Η διαχείριση της πληροφορίας διατρέχει οριζόντια όλα τα στάδια της διαδικασίας, συμβάλλοντας στην ανάπτυξη γνώσεων, δεξιοτήτων και στάσεων που συνθέτουν την Παιδεία για τα Μέσα.

Βιογραφικό

Η Άννα Τσιάρτα είναι Λειτουργός στον Τομέα Εκπαιδευτικής Τεχνολογίας του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου Κύπρου. Σχεδιάζει και υλοποιεί εκπαιδευτικά προγράμματα για τα σχολεία, προσφέρει επιμορφώσεις σε εκπαιδευτικούς, μαθητές και μαθήτριες, αναπτύσσει εκπαιδευτικό οπτικοακουστικό υλικό, διοργανώνει δράσεις για την ψηφιακή εκπαίδευση και συμβάλλει στην παιδεία για τα μέσα ενημέρωσης και επικοινωνίας στη σχολική εκπαίδευση. Συντονίζει την Ομάδα Νέων CyberSafety Youth Panel, η οποία προωθεί την ασφαλή, υπεύθυνη και δημιουργική χρήση του διαδικτύου. Συμμετέχει στο Media Literacy Expert Group της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και είναι μέλος των συμβουλίων του Media & Learning Association και του European Digital Media Observatory. Αποφοίτησε από το Πανεπιστήμιο Αθηνών με πτυχίο στη Φιλοσοφία, Ψυχολογία και Παιδαγωγική, από το Columbia College Hollywood με πτυχίο στον Κινηματογράφο (BA) και από το California Institute of Integral Studies με μεταπτυχιακό στη Φιλοσοφία, Κοσμολογία και Συνειδητότητα (MA) με υποτροφία Fulbright.